

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ
της προσφυγής υπ' αριθ. 27695/03
την οποία κατέθεσε ο Έ Έ
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζον την 08-09-2005 σε τμήμα, στη σύνθεση του οποίου μετέχουν οι δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ, *Πρόεδρος,*

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗΣ,

F. TULKENS,

P. LORENZEN,

K. HAUUYEV,

D. SPIELMANN,

S.E. JEBENS,

και ο S. NIELSEN, *Γραμματέας του Τμήματος.*

Έχον υπόψη την ανωτέρω προσφυγή, η οποία εισήχθη στις 28-08-2003.

Έχον υπόψη τις παρατηρήσεις οι οποίες υπεβλήθησαν από τη διάδικο κυβέρνηση και την αντίκρουση του προσφεύγοντος.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο, εκδίδει την ακόλουθη απόφαση :

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ο προσφεύγων È È είναι Έλληνας υπήκοος, γεννήθηκε το 1956 και διαμένει στην Αθήνα. Εκπροσωπείται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον Δικηγόρο Αθηνών Ι. ΣΤΑΜΟΥΛΗ. Η διάδικος κυβέρνηση εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Σ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟ, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Δ. ΚΑΛΟΓΗΡΟ, Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

A. Οι ιδιαίτερες περιστάσεις της υποθέσεως

Το ιστορικό της υποθέσεως, όπως εκτίθεται από τους διαδίκους, έχει εν περιλήψει ως εξής.

Στις 24-07-2002, ο προσφεύγων συνελήφθη από την αστυνομία και ετέθη υπό προσωρινή κράτηση, με την κατηγορία της συμμετοχής στην τρομοκρατική οργάνωση «17 Νοέμβρη» η οποία, από της ιδρύσεώς της, το 1975, και μέχρι της εξαρθρώσεώς της, αρχάς του θέρους του έτους 2002, διάπραξε πλήθος εγκληματικών πράξεων.

1. Η διαδικασία ενώπιον των συμβουλίων εφετών

Στις 09-12-2002, ο προσφεύγων αιτήθηκε την υπό όρους απόλυσή του. Δήλωνε, ειδικότερα, ότι έπασχε από σκλήρυνση κατά πλάκας και ότι έπρεπε να νοσηλευθεί σε νευρολογική κλινική. Περαιτέρω, ζήτησε από το συμβούλιο εφετών να του επιτρέψει να παραστεί ενώπιόν του προκειμένου να υπερασπισθεί την υπόθεσή του. Τα αιτήματά του απερρίφθησαν στις 06-02-2003. Το συμβούλιο του Εφετείου Αθηνών έκρινε ειδικότερα ότι ο προσφεύγων ήταν ένα άτομο ιδιαίτερος επικίνδυνος, ύποπτος συμμετοχής σε τρομοκρατική οργάνωση και ύποπτος φυγής. Προσέθεσε δε ότι ο προσφεύγων είχε τη δυνατότητα να νοσηλευθεί στο νοσοκομείο των φυλακών (βούλευμα αριθ. 300/2003).

Στις 23-06-2003, ο προσφεύγων ζήτησε από το συμβούλιο εφετών, το οποίο θα συνεδρίαζε την επομένη προκειμένου να αποφασίσει εάν θα εξακολουθούσε να τελεί υπό προσωρινή κράτηση, να του επιτρέψει να παραστεί ενώπιόν του προκειμένου να υπερασπισθεί την υπόθεσή του, και να τον θέσει υπό δικαστικό έλεγχο. Επικαλέσθηκε, προς τούτο, την από 19-06-2003 ιατρική έκθεση της νευρολογικής κλινικής του Π.Γ.Ν. «Γεώργιος Γεννηματάς», με την οποία βεβαιωνόταν ότι ο ασθενής παρουσίαζε υποτροπή και ότι συνιστάται όπως η πάθησή του αντιμετωπισθεί σε νοσοκομείο.

Στις 11 Ιουλίου 2003, το συμβούλιο εφετών παρέτεινε την προσωρινή κράτηση του προσφεύγοντος κατά έξι μήνες με σκοπό την πρόληψη της εκ νέου τελέσεως των εγκληματικών πράξεών του και τη διασφάλιση της εκπροσωπήσεώς του ενώπιον της δικαιοσύνης. Το συμβούλιο εφετών ανέβαλε τη λήψη αποφάσεως περί των αιτήσεων τις οποίες κατέθεσε ο προσφεύγων, μέχρις ότου ο εισαγγελέας καταθέσει τις σχετικές προτάσεις του (βούλευμα αριθ. 1554/2003). Στις 18-07-2003, ο εισαγγελέας κάλεσε το συμβούλιο εφετών όπως απορρίψει το αίτημα του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιόν του, επειδή ο προσφεύγων είχε ήδη επαρκώς αναπτύξει και υποστηρίξει τα επιχειρήματά του εγγράφως. Περαιτέρω, κάλεσε το συμβούλιο εφετών να απορρίψει το περί υπό όρους απολύσεως αίτημα του ενδιαφερομένου. Στις 30-07-2003, το συμβούλιο εφετών επικύρωσε τις προτάσεις του εισαγγελέα (βούλευμα αριθ. 1885/2003).

2. Η διαδικασία εκδίκασεως

Στις 17-12-2003, το Κακουργιοδικείο Αθηνών κήρυξε τον προσφεύγοντα ένοχο και τον καταδίκασε σε κάθειρξη οκτώ ετών. Το δικαστήριο απεφάσισε, περαιτέρω, ότι η έφεση δεν θα είχε ανασταλτική ισχύ (απόφαση αριθ. 3244-3395/2003). Ο προσφεύγων εφείσβαλε την απόφαση αυτή. Η δικάσιμος ορίσθηκε για τις 02-12-2005.

3. Η ιατρική παρακολούθηση του προσφεύγοντος

Στις 28-01-2004, ο προσφεύγων, βασιζόμενος σε διάφορες ιατρικές εκθέσεις, ζήτησε την απόλυσή του επειδή, εάν συνέχιζε να εκτίει την ποινή του, υπήρχε κίνδυνος να υποστεί η υγεία του ανεπανόρθωτη βλάβη. Άλλως, ζητούσε να διακομιστεί στο νοσοκομείο «Γεώργιος Γεννηματάς» προκειμένου να υποβληθεί σε κατάλληλη θεραπεία.

Στις 17-03-2004, το Πλημμελειοδικείο Πειραιώς απέρριψε το περί απολύσεως αίτημα του προσφεύγοντος, επειδή ήταν αναρμόδιο να το εξετάσει και επειδή έπρεπε ο προσφεύγων να προσφύγει στο εφετείο. Το δικαστήριο απέρριψε επίσης το περί μεταφοράς του προσφεύγοντος στο νοσοκομείο «Γεώργιος Γεννηματάς» αίτημα επειδή, δεδομένης της καταστάσεως της υγείας του, η μεταφορά του σε ειδική κλινική δεν ήταν απολύτως αναγκαία, και επειδή ο προσφεύγων μπορούσε να νοσηλευθεί στο νοσοκομείο των φυλακών (απόφαση αριθ. ΑΤ 1686/2004).

Στις 17-06-2004, το συμβούλιο των φυλακών πρότεινε τη μεταφορά του προσφεύγοντος στο νοσοκομείο «Γεώργιος Γεννηματάς» προκειμένου να υποβληθεί σε περαιτέρω εξετάσεις και να αποφασισθεί η αντιμετώπιση της παθήσεώς του από νοσοκομείο.

Στις 14-07-2004, ο προσφεύγων διακομίστηκε στο νοσοκομείο «Γεώργιος Γεννηματάς» όπου υπεβλήθη σε εξέταση scanner. Στη συνέχεια, εν αναμονή της ιατρικής εκθέσεως, επέστρεψε στις φυλακές.

Στις 04-08-2004, ο προσφεύγων διακομίστηκε εκ νέου στο νοσοκομείο, προκειμένου να υποβληθεί στην απαιτούμενη θεραπεία και στις απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις. Στις 12-08-2004, επέστρεψε στις φυλακές, αφού του συνεστήθη η θεραπευτική αγωγή την οποία έπρεπε να ακολουθήσει.

Στις 12-09-2004, ο προσφεύγων διακομίστηκε εκ νέου στο νοσοκομείο για νοσηλεία μιας ημέρας. Του συνέστησαν να επαναλάβει τη θεραπεία αυτή εντός ενός μηνός και να υποβληθεί σε κινησιοθεραπεία στο νοσοκομείο των φυλακών – δύο συνεδρίες εβδομαδιαίως.

Ο προσφεύγων διακομίστηκε εκ νέου στο νοσοκομείο στις 17 Οκτωβρίου, 21 Νοεμβρίου, 26 Δεκεμβρίου 2004 και 30 Ιανουαρίου 2005. Παράλληλα, υπεβλήθη σε τακτική κινησιοθεραπεία στο νοσοκομείο.

4. Η υπό όρους απόλυση του προσφεύγοντος

Στις 06-12-2004, ο προσφεύγων κατέθεσε νέα αίτηση, συνοδευόμενη από ιατρικά πιστοποιητικά, ζητώντας την υπό όρους απόλυσή του.

Στις 07-02-2005, το Εφετείο Αθηνών έκανε δεκτό το αίτημα αυτό (απόφαση αριθ. 255/2005).

Στις 08-02-2005, ο προσφεύγων απελύθη και ετέθη υπό δικαστικό έλεγχο.

B. Οικείο εσωτερικό δίκαιο

Συμφώνως προς το άρθρο 306 Κ.Π.Δ., οι διασκέψεις του συμβουλίου εφετών δεν είναι δημόσιες, οι αποφάσεις του λαμβάνονται με πλειοψηφία, αφού ακουστεί και αποχωρήσει ο εισαγγελέας (άρθρο 138).

ΑΙΤΙΑΣΕΙΣ

1. Επικαλούμενος το άρθρο 3 της Συμβάσεως, ο προσφεύγων παραπονείται ότι, δεδομένης της καταστάσεως της υγείας του, η συνεχιζόμενη κράτησή του συνιστούσε απάνθρωπη μεταχείριση.

2. Επικαλούμενος τα άρθρα 5 § 4 και 6 της Συμβάσεως, ο προσφεύγων παραπονείται ότι λόγω της διαδικασίας ενώπιον των συμβουλίων εφετών παραβιάσθηκε η αρχή της ισότητας των όπλων.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

1. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι, δεδομένης της καταστάσεως

της υγείας του, η συνεχιζόμενη κράτησή του συνιστούσε απάνθρωπη μεταχείριση, κατά παράβαση του άρθρου 3 της Συμβάσεως. Η διάταξη αυτή έχει ως εξής :

«Κανένας δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια, ούτε σε απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση.»

Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι τα προβλήματα υγείας του προσφεύγοντος είχαν δεόντως ληφθεί υπόψη από τις αρχές των φυλακών και ότι ο προσφεύγων έτυχε της καταλλήλου περιθάλψεως. Η Κυβέρνηση προσθέτει ότι οι συνθήκες κρατήσεως του προσφεύγοντος ήταν πολύ καλές.

Ο προσφεύγων επισημαίνει ότι είναι βαριά άρρωστος και ότι η κατάσταση της υγείας του απαιτεί ειδική περίθαλψη, η οποία δεν κατέστη δυνατό να του προσφερθεί κατά την κράτησή του. Θεωρεί ότι η συνεχιζόμενη κράτησή του ήταν ασυμβίβαστη προς την κατάσταση της υγείας του και υπογραμμίζει ότι εάν δεν είχε προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου καταθέτοντας την προσφυγή του, οι κρατικές αρχές δεν θα είχαν λάβει κάποιο κατάλληλο μέτρο για να τον περιθάλψουν.

Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, υπό το φως του συνόλου των επιχειρημάτων των διαδίκων, η αιτίαση αυτή θέτει σοβαρά ζητήματα, νόμω και ουσία, τα οποία δεν είναι δυνατό να επιλυθούν σε αυτό το στάδιο του ελέγχου της προσφυγής, αλλά απαιτούν εξέταση επί της ουσίας. Επομένως, δεν πρέπει η αιτίαση αυτή να μη γίνει δεκτή ως προδήλως αβάσιμη, κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Ουδείς άλλος λόγος απαραδέκτου επισημάνθηκε.

2. Ο προσφεύγων παραπονείται ότι παραβιάσθηκε η αρχή της ισότητας των όπλων ενώπιον του συμβουλίου του Εφετείου Αθηνών, λόγω της αρνήσεως να παραστεί αυτοπροσώπως ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, ενώ ο εισαγγελέας ακούστηκε. Επικαλείται τα άρθρα 5 §§ 4 και 6 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο θα εξετάσει την αιτίαση αυτή υπό το πρίσμα του

άρθρου 5 § 4 της Συμβάσεως, οικεία διάταξη εν προκειμένω. Η διάταξη αυτή έχει ως εξής :

«Κάθε πρόσωπο, το οποίο στερείται της ελευθερίας του μετά από σύλληψη ή κράτηση, έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, ώστε να αποφασίσει το τελευταίο εντός σύντομης προθεσμίας, για τη νομιμότητα της κράτησής του και να διατάξει την απόλυσή του σε περίπτωση παράνομης κράτησης.»

Η Κυβέρνηση επισημαίνει κατ' αρχάς ότι η προσφυγή εισήχθη στις 28-08-2003 και ότι, επομένως, στο μέτρο που στρέφεται κατά του βουλεύματος αριθ. 300/2003 του συμβουλίου του Εφετείου Αθηνών, η αιτίαση αυτή είναι εκπρόθεσμη. Εφόσον η αιτίαση αυτή είναι σχετική προς το βούλευμα αριθ. 1885/2003, η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι η εμφάνιση του προσφεύγοντος ενώπιον του συμβουλίου εφετών δεν ήταν αναγκαία διότι ο προσφεύγων είχε ήδη επαρκώς αναπτύξει και υποστηρίξει τα επιχειρήματά του εγγράφως.

Ο προσφεύγων επισημαίνει ότι ένσταση εκπροθέσμου, την οποία εγείρει η Κυβέρνηση, πρέπει να απορριφθεί. Εξ άλλου, αναφέρεται στην υπόθεση *Καμπάνη*, στην οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 5 § 4 της Συμβάσεως λόγω της αρνήσεως του συμβουλίου εφετών να επιτρέψει στον ενδιαφερόμενο να παραστεί αυτοπροσώπως κατά την εξέταση της αιτήσεως αποφυλακισέως του (*Καμπάνης κατά της Ελλάδος*, απόφαση από 13 Ιουλίου 1995, série A n° 318-B). Ο προσφεύγων καλεί το Δικαστήριο να εφαρμόσει τη νομολογία αυτή και στην προκειμένη περίπτωση.

Το Δικαστήριο σημειώνει ότι το βούλευμα αριθ. 300/2003 εξεδόθη στις 06-02-2003, επομένως περισσότερο από έξι μήνες πριν από τις 28-08-2003, ημερομηνία εισαγωγής της παρούσας προσφυγής. Κατά συνέπεια, εφόσον στρέφεται κατά του βουλεύματος αριθ. 300/2003, η αιτίαση αυτή είναι εκπρόθεσμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 §§ 1 και 4 της Συμβάσεως.

Αντιθέτως, εφόσον στρέφεται κατά του βουλεύματος αριθ. 1885/2003,

το Δικαστήριο εκτιμά ότι, υπό το φως του συνόλου των επιχειρημάτων των διαδίκων, η αιτίαση αυτή θέτει σοβαρά ζητήματα, νόμω και ουσία, τα οποία δεν είναι δυνατό να επιλυθούν σε αυτό το στάδιο του ελέγχου της προσφυγής, αλλά απαιτούν εξέταση επί της ουσίας. Επομένως, δεν πρέπει η αιτίαση αυτή να μη γίνει δεκτή ως προδήλως αβάσιμη, κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Ουδείς άλλος λόγος απαραδέκτου επισημάνθηκε.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο, ομοφώνως,

Κάνει δεκτή, με την επιφύλαξη παντός ουσιαστικού λόγου, την αιτίαση του προσφεύγοντος όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο οι κρατικές αρχές αντιμετώπισαν τα προβλήματα υγείας του προσφεύγοντος κατά την κράτησή του, ως και την αιτίαση η οποία αφορά την απόρριψη του αιτήματος του προσφεύγοντος να εμφανισθεί ενώπιον του συμβουλίου εφετών, με το βούλευμα αριθ. 1885/2003.

Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

[υπογραφή :]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή :]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος

Ακριβής μετάφραση από το συνημμένο υπηρεσιακό έγγραφο στη Γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 30-09-2005.

Η ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ